

Majestæt Kongen den 29de December 1658, og det hedder da — jeg maa vel med den ærede Formands Tilladelse oplæse et Par Linier —: "... overdrage de Landet Bornholm med bets Renter og Indkomster til Hans Majestæt Kongen og hans Arvinger, fødte og usødte, som evindeligt Arv og Ejendom at følge". (Bernsen: Det var loyale Føll). Ja, det var det; men saa fit de ogsaa endnu samme Dag den 29de December fra Kongen udstedte et Takfælgelsesbrev, hvori det hedder: "at naar Gud giver bedre Tilstande, vil han til Belønning for deres Trofast og Tapperhed belønne dem med saadanne Privilegier og Benaadninger, baade med Hensyn til Udskrivning og Skatter og i andre Maader, hvorved Landet bedst i Opkomst kan søges". Ja, her er den egentlige Grund til, at Skatterne paa Bornholm ere lavere end i det øvrige Land. Professor Falbe Hansen nævner ogsaa som Grund til, at Hartkornsskatterne ere lavere der: Dens Fattigdom, fjerne Veliggenhed og egen Militærordning; men han fremhæver tillige, at Bornholmene altid med stor Nidkerhed have værnet om deres Skatteprivilegier. Saa maa man da undskyldte mig, at jeg i Dag har bragt dette Spørgsmaal frem og søgt at værne om Skattelempelserne fra gammel Tid; thi jeg vilde jo ellers daarligt slægte mine gamle Fædre paa. Nu vil man maasse spørge mig, hvorledes jeg kommer til disse Beregninger, hvorved vi vilde komme til at give over 100 pCt. mere, end vi faa. Jeg vil dertil sige, at Hartkornsskatten kan jeg bestemt regne ud, hvor meget den er pr. Tønde, men det er ikke saa nemt at sige, hvad Bygningsafgiften er paa Landet og i Byerne. Jeg anslaa den paa Landet til 4,000 Kr. En Tredjedel af Gammelstaten bliver nøjagtig for Bornholm 11,710 Kr., Landskatten udgør 2,081, Eigningskatten 8,077. Naar jeg altsaa anslaa Bygningsafgiften til 4,000 Kr., hvad jeg antager passer, saa vi i alt 25,868 Kr. til Kommunerne i Landdistrikterne paa Bornholm. Efter Lovforslagets Motiver ser man nu, at Landet skal betale 51,8 pCt. af de 5,118,000 Kr., som den paaligtede Skat bliver, og da Landbefolkningen efter de samme Motiver siges at være 1,561,000 Mennesker, skal Landbefolkningen altsaa betale 2,650,000 Kroner, hvilket bliver 1 Krone 70 Øre pr. Individ i Landdistrikterne. Dersom jeg nu paaregner, at Bornholm har 40,000 Mennesker, hvad vel maa antages at være passende nu, idet der er gaaet 7 Aar siden sidste Folketælling, og naar vi dernæst antage, at der er 24,000 Indb. paa Landet og 16,000 i Købstæderne, et Forholdstal

taget efter sidste Folketælling, saa vil det, naar det skal betales 1 Kr. 70 Øre pr. Individ for Landdistrikternes Vedkommende, blive 40,800 Kr. i alt for Bornholm. Trækker man herfra de 25,868 Kr., vil det komme en Merudgift af omtrent 15,000 Kr. for Bornholms Landdistrikters Vedkommende. Se vi dernæst hen til Købstæderne, da skulle de efter Lovforslagets Motiver betale 19,8 pCt. af de 5,118,000 Kr., hvilket er 1,013,364 Kr. Da Folketallet i Købstæderne nu er 394,000, kommer følgende hvert Individ i Købstæderne til at betale 2 Kr. 57 Øre, for saa vidt de Tal, der staa i Motiverne, ere rigtige. Bornholms Købstæders 16,000 Mennesker skulle altsaa betale i Formue- og Indtægtsstat 41,100 Kr. aarlig. Dette er under Forudsætning af, at Indtægts- og Formueskatten svarer derovre til, hvad den udgør i de øvrige Købstæder og Landdistrikter, thi er den lavere, vil Skatten ogsaa blive lavere, og er den højere, vil den ogsaa blive højere; men det er jo Middeltal, her, ligesom i Lovforslagets Motiver, man regner med. Dersom jeg regner med de Skatter, Byerne faa, saa ere de forholdsvis lavere end de, som falde paa Landet. Efter hvad der er mig bekendt, tror jeg ikke, Bygningsafgiften for Købstæderne udgør mere end 8,000 Kr. — jeg ved det ikke bestemt, thi jeg har ikke kunnet faa fat i noget Werk i Biblioteket her ovenover, hvoraf det kunde ses; jeg har derfor maattet regne Bygningsafgiften i Købstæderne efter et Est. Jeg har antaget, at Bygningsafgiften vil være 8,000 Kr. derovre. Den opkræves jo kun med Halvdelen, hvilket udgør 50 Øre pr. Individ; det vilde blive 1 Kr. for hvert Individ i de bornholmste Købstæder, hvis Afgiften blev opkrævet som i det øvrige Land. Danmarks Statistik angiver 1 Kr. pr. Individ som laveste Afgift i Byer uden for Bornholm. For Købstæderne er Eigningskatten, ifølge Lovtidende 1890, i alt 2,936 Kr., og jeg faar saa ikke mere ud end 8,936 Kr. i samlet aarlig Skat af Dens Købstæder, medens der skal betales 40,100 Kr., som jeg for nævnte, i Indtægts- og Formueskat. Selv om jeg imidlertid har regnet Bygningsafgiften for lavt, selv om jeg fordobler Tallet til 2 Kr. pr. Individ, som altsaa opkræves med Halvdelen, saa $\frac{3}{4}$ af Bygningsafgiften vilde blive 12,000 Kr. i Stedet for at jeg før regnede med 6,000 Kr., saa er Forholdet dog det, at naar Købstæderne skulle have ca. 15,100 Kr. i faste Skatter og svare 40,100 Kr. af Indtægt og Formue, vil Bornholm alligevel kun faa 41,000 Kr. i alt og skal yde 82,000 Kr. i Stedet. Jeg vil derfor henlede det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed paa, at dette